CODZIENNA

Ner 250. ROK 1833. PONIEDZ: 23 WRZESNIA

Gazeta Krakowska

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5

Jutro Gerarda Bisk.

OBSERWACYE METEOROŁOGICZNE
Barometr zredukowany na O° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na O° Ω,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	„ 4, 781	+ 11,4	+ 9.2	Pn, wschodni słaby	Pochmurno	Deszcz, Mgła.
12	„ 4, 940	17,2	6,5	Żaden	„ „	
22 1	„ 4, 927	16,5	8,0	„ „	„ „	
9	„ 4, 867	+ 12,7	+ 6,3	„ „	„ „	Deszcz.

Część Nieurzędowa.

WIADOMOŚCI Z DAWNIEYSZYCH POCZT.

AUSTRYA.

Praga (w Czechach). 25 *Sierpnia.*

Pragska gazeta nie przesadza, opisując tysiączne objawienia radości na widok ulubionego monarchy Franciszka I. Wszystko co żyje, wznosi gorące modły: *Boże zachoway Cesarza.»* Ten zapał na widok cesarza w Czechach objawiający się, wynika u wielu z troskliwości: »Może widzimy go po raz ostatni!»— Wiekiem nachylony monarcha zaymuje się teraz szczerze sprawami wewnętrznemi, a teraz udaje się z swymi dostoynemi sprzymierzeńcami. Oprócz portugalskich i szwaycarskich spraw, zwrócą monarchowie uwagę na sądownictwo w rzeszy niemieckiey. Wyrok sądu przysięgłych w Landau, ogłaszający za niewinnych znanych republikanów niemieckich Siebenpfeiffera, Wirtha i t. p. sprawił wrażenie tym większe, że obwinieni w obliczu sądu wynurzyli zasady do obalenia rządów zmierzające.— Rządy więc dla bezpieczeństwa, widzą potrzebę zmienienia praw osobliwie w nadreńskiey Bawaryi. Głoszą że sądy przysięgłych zniesione będą.

PRUSSY.

Berlin 10 *Września.*

J. C. M. Cesarz Rossyjski z powodu małey słabości, dopiero wczoray rano o wpół do 8 godziny z Schwedt odjechał do Münchengratz (nie do Friedland jak dawniey doniesiono) włości hrabstwie Waldstein, w czeskim obwodzie Bunzlau, w bliskości Jung-Bunzlau. W Münchengratz jest piękny zamek, gdzie się odbędzie narada z J. C. M. Cesarzem Austryackim. N. Cesarz Wszech Rossyi jedzie przez Gerlitz, gdzie według doniesień z Wrocławia, J. C. Wielka Xiężna Weymarska z swym małżonkiem już od dnia 3 b. m. przybycia swego dostoynego brata oczekuje.

Dnia 7 przybyła tu deputacya od prawodawczey rady xięstwa Neuchatel z szczególném zleceniem wysłana, i złożona z radcy stanu barona Chambrier, pastora Guillebert i majora Dubois. *G. P. S.)*

*NIEMCY

Weymar 3 *Września.*

Dowiadujemy się, że aresztowani w Jenie z powodu udziału w politycznych towa-

rzystwach i do Eissenach dla śledztwa zaprowadzeni uczniowie po większey części sądom w rodzinnych ich mieyscach oddani będą, inni pozostaną w Eisenach.

SZWAYCARYA.

Hildenburg 30 *Sierpnia.*

Bazyleyska gazeta ogłasza, że rząd Bazylei, nie wzywał pomocy rzeszy niemieckiey i niektòrych monarchów. — My saś zapewniamy, że artykuł zawierający takową petycyę, urzędownie był nam udzielony. Nie dziwiemy się gazecie bazyleyskiey, że nie chce nic o tém wiedzieć, albowiem Bazylea obsadzona woyskiem seymowem nieradaby ściągnąć nowey odpowiedzialności. Jednakowoż, podanie petycyi ze strony Bazylei, jest rzeczą niewątpliwą, cobyśmy obszerniey udowodnić mogli, ale tymczasem natém poprzestaniemy.

Neufchatel 9 *Sierpnia.*

Radca stanu hrabia Wesdchleu, powiesie do Zurychu postanowienie prawodawczey rady. P. Chambriee Guillebbert i major du Bois odjadą jutro do Berlina, jako deputowani do naszego xięcia, N. Króla Pruskiego, celem uchwalenia stanowczo losu xięstwa i kantonu Neufchatel.

Tuteyszy dziennik urzędowy pisze; »Nasza rada prawodawcza ogłosiła seym w Zurych i jego uchwały za niezgodne z traktatem związkowym z r. 1815. Zdaje się, że w krótce zupełne odłączenie Neufchatelu od Szwaycaryi nastąpi, ponieważ ta jedyna droga, ochronienia się od porwania Neufchatelu przez szwaycarskie rewolucyjne fale, i ponieważ naszych instytucyi za polityczne teorye zamieniać nie chcemy.

Zürich 30 *Sierpnia.*

Już dowiedzieliśmy się o postanowieniu prawodawczego ciała w Neufchatelu, że do Zürychu niewyśle swych posłów i nawet o rozbracie myśli.

Deputacye kantonowych towarzystw podały do wysokiego seymu adres, w którym, zgodnie z instrukcyą przez Bern posłom tego kantonu daną, wynurzają się. Ale koniec adressu jest następujący: »Wewnętrzny związek tych rzeczy, naprowadza nas na pytanie, którego roztrzygnienia tylko połowiczność obawiać się może, a to pytanie musi przecież raz, mówimy z stałego przekonania, musi teraz właśnie stanowczo bydź rozstrzygnione. Neufchatel jest kantonem szwaycarskim i po oddaniu się Bazylei i Szwycu woli wysokiego seymu, sam jeden wypowiada posłuszeństwo naywyższey władzy.» —

Bern 30 *Sierpnia.*

Na drugiém nadswyczaynem posiedzeniu wielkiey rady, dnia 28go uchwalono jedynie nową instrukcyę, dla posłów prsy naywyższey władzy narodu szwaycarskiego, przy seymie. Ta instrukcya zawiera dwa następujące punkta: *a) Sprawy Szwycu i Bazylei.* 1) Byli członkowie sarneńskiey konferencyi winni bydź od seymu wyłączseni, na przypadek, gdyby inne kantony na to niezezwoliły, mają posłowie do Bernu powrócić i wielkiey radzie zdać rapport, która rozporządsi, co w tey mierze uczynić wypads. 2) Byli csłonkowie sarneńskiey konferencyi nie mogą żadnych cywilnych lub woyskowych ursędów piastować. 3) Koszta wynikające z powodu obsadzenia woyskiem sswaycarskiem kantonów Schwyc i Bazylei, winni zapłacić arystokraci, co spowodowali takowe. 4) Ubodzy związkowi podofficerowie i sseregowi, którzy w polu służą, winni otrzymać z góry 1 bacen dopłaty z związkowey kassy centralney, co później przewódzcy reakcyi wynagrodzić muszą. 5) Naczelnicy reakcyi powinni bydź pociągnieni do odpowiedzialności i kommissyi rozpoznawczey oddani, a w przód niemożna amnestyi na korzyść ich ogłaszać. *b) Sprawa Neufchatelu.* Skoro wysoki seym względem tego kantonn przedłoży punkta, niech posłowie według wiedzy i sumienia glosują z zastrzeżeniem sobie ratyfikacyi. *(G. P.-S.)*

ANGLIA

Londyn 4 *Września.*

Xiąże Wellington, jako też parowie St. Vincent, Penschersi i Vynford, protestowali przeciw bilowi, nadającemu wolność niewolnikom w naszych osadach.

Wiadomości z Persyi donoszą, iż następca tronu, Abbas-Mirza znaydujący się teraz w Khorassan, wysłał gońca do Tobz, zapraszając do siebie Ces: Ros: posła. Domyślają się, iż chce sobie zapewnić pomoc Rossyi na wypadek walki, którą będzie musiał stoczyć niezawodnie, aby po śmierci terąźnieyszego Szacha, mógł osiągnąć tron Perski.

Pismo torysowskie utrzymuje, że Don Miguel dopiero wtenczas kazał zniszczyć wina w Villa-Nuova, gdy nadaremnie proponował, aby konstytucyoniści takowe wysłali do Anglii i pieniądze złożyli w banku, na tak długo, dopóki się walka w Portugalii nierozstrzygnie.

FRANCYA

Paryż 31 *Sierpnia.*

Vice hrabia Chateaubriand wyda w czasie pełnoletniości xięcia Bordeanx nową broszórkę, a w pierwszych dniach października drugą podróż odbędzie.

Dziennik *Temps* udziela teraz ciągle polityczne artykuły z Madrytu. W ostatnim skreśla pierwszego ministra P. Zea Bermudez, który wielką znajomość stosunków europeyskich i stałość posiadać ma. Przepędził on większą część swego dyplomatycznego życia w Rossyi, a teraz z jenerałem Castannos, prezesem rady Kastylskiey, poniekąd drugie ministerium tworzącey, włada wszystkiemi sprawami hiszpańskiemi. Inni ministrowie otrzymują tylko zlecenia od niego. Co do wypadków miał on wyrzec te słowa: »Dla osoby nie chce wprowadzać w zawikłanie polityki europeyskiey. Mnieysza czy Don Miguel czy Don Pedro włada berłem, ale skoro istotnie na zgromadzeniu kortezów konstytucya w Portugalii zaprowadzoną będzie, żadne względy nie wstrzymają wmieszania się Hiszpanii. — Prawda, że skarb nasz jest wycieńczony, ale w tym razie duchowieństwo, które już dawniey swą gorliwość dowiodło, da nam chętnie swe skarby.« —

Journal des Debats udzielając artykuł z gazety londyńskiey o Luxemburgu, w którym pisze, że Niemcy nieustąpią ani piędzi ziemi Luxemburgskiey, czyni tę uwagę: »Belgia zostaje w posiadaniu części Luxemburga, na mocy traktatu, który cała Europa zna, i zatrzyma tę prawną posiadłość.«

Pan Chantelauze, jeden z uwięzionych w zamku Ham byłych ministrów Karola X ogłasza w liście do gazety *Quotidienne*, że zaymuje się opisem dziejów lipcowey rewolucyi.

Xiąże Canino, Lucyan Bonaparte, pojechał do Anglii odwiedzić uczoną Miss Gordon.

Półministerialny dziennik *Journal de Debats* donosząc że lord William Russel w Lizbonie swóy list wierzylelny jako poseł W. Brytanii Don Pedrowi wręczył, dodaje: »Naybliższe doniesienia z Lizbony uwiadomiają, że francuzki posłannik również wręczył swóy list wierzytelny.— Ten podwóyny krok Anglii i Francyi jest stanowczym wypadkiem i położy koniec walce.« (??)

Wydane są rozkazy, aby lorda Yorboroug, admirała klubu jachtów i jego flotyllę jak nayświetniey w Cherbourgu przyjmowano.

Temps donosi, że Don Miguel tylko jednę połowę miguelistowskiey pożyczki zaręczył, i że druga połowa w imieniu i na rachunek xiężney Berry dla wspierania woyny w Wandei zaciągniętą została.

(G. P. S.)

HISZPANIA

Madryt 20 *sierpnia.*

Poseł angielski miał naszemu gabinetowi podać notę, w którey oświadcza, że rząd W. Brytanii niezachwianie postanowił wszelkiemi środkami do uspokojenia Portugalii i ustalenia tronu prawey królowey przyczynić się i spodziewa się, że J. Katolicka Mość król Hiszpański wspólnie do osiągnienia tego celu działać będzie, w razie wzbraniania się ze strony Hiszpanii, przystąpi Anglia bezpośrednio do wykonania dzieła, aby ten zaród niezgody z europeyskiey polityki usunięty został, który, jeżeli w przyzwoitym czasie temu się nie zaradzi, mógłby spowodować powszechną burzę, którey wielkie mocarstwa od roku 1830 usiłują uniknąć.

Rozmaitości.

Ostatniemi dniami Paryzki sąd osądził znaną czytelnikom naszym sprawę zaboystwa wdowy Huet, znalezioney w ziemi w 10 lat po śmierci. Przekonani licznemi dowodami o jey zamordowanie Bastien i zięć jey Robert, skazani zostali, z uwagi na okoliczność zmnieyszające winę, do ciężkich robot na zawsze. Pierwszemu z nich na drodze z sali sądowey do więzienia Consiergerie udało się dostać jakichś nożyc, któremi usiłował przebić sobie serce, i dopiero za przybyciem do więzienia postrzeżono, że cały krwią był zlany. Przywołano natychmiast kommissarza policyi z chirurgiem, z których ostatni oświadczył, że rana w cale nie jest niebezpieczną, i przewiązał ją mimo

mocnego oporu złoczyńcy, pochlebiającego sobie, że raz ten będzie śmiertelnym. Tu dopiero Bastien, który dotychczas we wszystkiem się zapierał, wyznał ważne niektóre szczegóły popełnionego morderstwa. Wdowa Huet, zwabiona przez zięcia swojego Roberta, pod pozorem dania zań poręki w mniemaney pożyczce pieniężney, do umyślnie najętego na to domu, natychmiast za przestąpieniem progu została obaloną; zatkano jey usta, i do piwnicy spuszczono. Własną córka nieszczęśliwey była przy tem morderstwie obecną, i sama, za pomocą chemicznego krzesiwa, spaliła tamże zdarte z niey suknie. Trupa zabito następnie w próżną beczkę, zatoczono do ogrodu pod nazwiskiem świeżo kupionego wina, i dopiero następującey nocy zakopano i osypano wapnem niegaszonem, w mieyscu gdzie został znaleziony. Zlanie wodą tego wapna, czego dopełnić w pośpiechu zapomniano, na zawsze byłoby zniszczyło ślady popełnioney zbrodni i zabespieczyło morderców od kary, która ich na koniec po tak długim przeciągu czasu dościgła. Nowy, widzialny dowód, że dla Opatrzności nie ma przedawnienia i że w samey naturze zbrodni jest coś takiego, co ją prędzey lub późniey na jaw wyprowadza.

W Departamencie wyższey Saony (we Francyi) wyszło niedawno pisemko ulotne, mające następujący tytuł: »Siodma i ostatnia trąba Apokalipsy", w tym pisemku mówi występujący Prorok do czytelników: »zwiastuję wam żebyście czynili pokutę bo Antychryst panuje teraz nad Francyą. Wiesz ty Paryżu, mówi Prorok daley, kto jest ten człowiek, którego widziemy tak wysoko wystawionego na kolumnie Vandom!? dowiedz się przeto odemnie; jest to *Gok*, *Lewiaton*, *Nabuchodonozor*, *Apollion*, człowiek grzechu, potwór dwurożny, smok, lew, antychryst, etc.!"

Dnia 6 z. m. w okolicach miasta Kale, 2ch Anglików wykonali walkę na kułaki (boxy,) podług wszelkich reguł. Uciekli oni z Anglii, bo jeden z ich przeciwników umarł z przyczyny takowey walki. Nagroda o którą teraz walczyli była 500 franków. Po dwógodzinnem boxowaniu, miał ieden z nich żebro złamane a oczy tak duże jak kurze jaja, głowę zaś iak arbuz i wykręconą rękę; zwyciężca zaś miał tylko wyłamany wielki palec u ręki. — Angielscy kupcy bardzo się troszczą, że picie kawy może z czasem ustanie. Podług ich wyrachowania weszło do Europy w pierwszym półroczu 1833 r. 31 milionów funtów kawy *mniéj* jak w przeszłym półroczu, 1832, w tem ostatniém bowiem półroczu weszło 112 milionów funtów a w 1833 tylko 81 milionów.—Adwokat *Szylier* w *Trewizie*, drugi syn sławnego poety *Szyllera*, darował bibliotece mieyskiéj, pióro nieboszczyka oyca swego, które leżało na pulpicie w dniu jego śmierci, to jest 9 Maja 1805 r. a którego używał do nieskończonego rękopismu *Demetrjusz*, jest one oprawném w srebro z napisem; »Szyllera ostatnie pióro ofiarowane miejskiéj bibliotece przez młodszego syna jego Ernesta»; Oprócz tego pióra znaydowało się ieszcze innych dwa, z tych iedno ma starszy syn nieboszyka, a drugie Król *Bawarski*. — W *Piemoncie* d. 9 Sierpnia iakiś cudzoziemiec pod zmyślonem nazwiskiem, wygrał przy banku w *faraona* 20,000 talarów i iakby na nieszczęście bankierów, natychmiast zniknął. W *Paryżu* jest warjat któremu się zdaje że przez nieostrożność połknął kapitana od huzarów, który przypadkiem wpadł mu w szklankę.—Ministrowie Angielscy teraz po zamknięciu Parlamentu, prawie wszyscy rozjechali się do swojich majętności wiejskich.

Doniesienia.